

Florin Ioniță (coordonator)

Elena Cârstocea • Monica H. Columban • Dorina Kudor • Lenuța Sfirlea

Limba și literatura română

caietul inteligent

Comunicare orală. Lectură. Redactare.

Elemente de construcție a comunicării. Elemente de interculturalitate

8

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	5
TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ 1	7
TEST DE EVALUARE INIȚIALĂ 2	10
COMUNICARE ORALĂ	13
Elemente specifice argumentării (teză, ipoteză, justificare, probă/exemplu)	13
Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: compararea ideilor, a punctelor de vedere, a intențiilor de comunicare, a emoțiilor, a atitudinilor și a scopurilor comunicative	15
Strategii de ascultare activă: înțelegerea în context a punctului de vedere exprimat de interlocutor și evaluarea celor spuse de interlocutor, prin raportare la ceea ce știe elevul sau în relație cu propriile opinii	17
Argumentare și persuasiune. Apelul la argumente raționale (fapte, exemple, dovezi), apelul la patos (emoția), apelul la etos (valori morale). Forța enunțurilor în argumentare (fapte, opinii, mărturii, concepții personale, idei preconcepute). Structura textului argumentativ	19
Comportamente nonverbale și paraverbale cu efect persuasiv	22
Atitudini comunicative: flexibilitate, asertivitate, disponibilitate la negociere. Inteligența emoțională: folosirea inteligenței emoționale în negocierea unor puncte de vedere	23
EVALUARE	26
LECTURĂ	27
Textul epic	27
Textul liric	29
Discursul dramatic	31
EVALUARE	33
Textul explicativ	34
Textul narativ	35
Textul descriptiv	36
Textul dialogat	37
Textul argumentativ	38
EVALUARE	39
Strategii de comprehensiune: compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii	40
EVALUARE	44
Strategii de interpretare: interpretarea limbajului figurat (aliterația, hiperbola, antiteza), interpretări multiple ..	45
Argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite; dezbateri pe marginea textelor citite	49
EVALUARE	51
Monitorizarea și evaluarea propriei lecturi	52
EVALUARE	54
REDACTARE	55
Etapele scrierii. Prezentarea textului în fața unui public	55
Evaluarea feedbackului primit. Integrarea sugestiilor într-o nouă formă a textului sau în textele viitoare	57
EVALUARE	59
Tipare textuale de structurare a ideilor: comparație, analogie, pro-contra	60
Ordinea argumentelor în textul argumentativ	64
EVALUARE	65
Prezentarea textului: grafica textului ca modalitate de a capta atenția publicului	66
Modalități de exprimare a gusturilor și opiniilor	68
Alte aspecte: redactare de mână – redactare computerizată	70
Etica redactării: originalitate	72
EVALUARE	74
ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII	75
Construcții sintactice. Construcții active și construcții pasive cu verbul <i>a fi</i> ; construcții impersonale; construcții cu pronume reflexive	75
Construcții sintactice. Construcții incidente	80
Construcții sintactice. Construcții concesive și condiționale	81
EVALUARE	83

Enunțuri eliptice. Norme de punctuație	84
Apoziția. Norme de punctuație	85
EVALUARE	86
Fraza. Subordonarea prin conjuncții subordonatoare, prin pronume și adverbe relative	87
Fraza. Norme de punctuație	93
EVALUARE	95
Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice. Atributiva	96
Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice. Completiva directă	99
Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice. Completiva indirectă și prepozițională	102
Realizări propoziționale ale unor funcții sintactice. Circumstanțiala de loc	106
Circumstanțiala de timp	110
Circumstanțiala de mod	114
Circumstanțiala de cauză	118
Circumstanțiala de scop	122
EVALUARE	126
Scrierea și pronunția cuvintelor de origine străină, conținând foneme nespecifice limbii române	128
EVALUARE	129
Mijloace de îmbogățire a vocabularului. Conversiunea	130
Mijloace externe de îmbogățire a vocabularului: împrumuturi lexicale	134
EVALUARE	136
Variații de registru. Jargonul, argoul. Limbaj colocvial, limbaj cultivat	137
Construcția frazei în limba vorbită și în limba scrisă	143
Variație stilistică. Organizarea coerentă a textului: succesiunea ideilor, folosirea corectă a timpurilor verbale	146
Folosirea corectă a timpurilor verbale și a anaforelor	148
EVALUARE	152
INTERCULTURALITATE	153
Modele comportamentale în textele literaturii universale	153
Relații culturale constructive. Noi și ceilalți	159
Valori culturale românești în lume	162
EVALUARE	164
EVALUARE FINALĂ	165
TEST 1 LECTURĂ	165
TEST 2 LECTURĂ	167
TEST 3 REDACTARE	169
TEST 4 REDACTARE	171
TEST 5 ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII	173
TEST 6 ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII	175
TEST 7 ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII	177
TEST 8 ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII	179
TEST 9 INTERCULTURALITATE	181
TEST INTEGRAT 10	183
TEST INTEGRAT 11	185
TEST INTEGRAT 12	187
TEST INTEGRAT 13	189
TEST INTEGRAT 14	191
SOLUȚII (teste și evaluări)	193

COMUNICAREA ORALĂ

Elemente specifice argumentării (teză, ipoteză, justificare, probă/exemplu)

Competența din programă vizată:

1.1. Exprimarea unui punct de vedere propriu privind reprezentarea aceleiași teme în texte diferite, în vederea evaluării informațiilor, a intențiilor de comunicare și a atitudinilor comunicative

Citește textul.

Întâmplarea se petrece într-un sat unde toți locuitorii erau orbi. Pe lângă sat a trecut într-o zi un rege cu numeroasa lui suită. Regele mergea călare pe un elefant, făptură complet necunoscută în acel colț de lume.

Când au auzit vorbindu-se despre un animal nou, care părea cu totul neobișnuit, câțiva orbi s-au dus să stea de vorbă cu regele și curtenii. Li s-a îngăduit să pună mâna pe elefant, care a stat liniștit.

Când s-au întors în sat, au fost înconjurați de o mulțime de orbi care i-au pus să le vorbească despre animal.

Întâiul orb, care nu pipăise decât urechea elefantului, a spus:

— Este un animal mare și turtit, cu pielea destul de aspră, cam ca un covor vechi.

Al doilea, care a apucat trompa elefantului, le-a spus celorlalți orbi:

— Este ceva lung, gol pe dinăuntru și se mișcă tot timpul. Este foarte voinic.

Cel de-al treilea orb, care îl apucase pe elefant de un picior, a spus:

— Este zdravăn și bine proptit în pământ, ca un stâlp.

Sătenii n-au fost mulțumiți și au cerut alte amănunte, însă cei trei orbi n-au izbutit să se pună de acord. Discuția s-a încins. [...]

(Jean-Claude Carrière, *Orbii și elefantul*, în vol. *Cercul mincinoșilor*)

I Scrie, în spațiul punctat, litera din coloana a doua corespunzătoare informației din prima coloană.

1. locuitori orbi ...	A. regele
2. mergea călare ...	B. trompa elefantului
3. întâiul orb ...	C. piciorul elefantului
4. al doilea orb ...	D. într-un sat
5. al treilea orb ...	E. urechea elefantului
	F. întâmplarea

Timp pentru lectură și rezolvarea cerinței: 5 minute

II Completează spațiile libere cu secvențe de text care să arate părerea fiecăruia dintre cei trei orbi referitoare la elefant.

1

2

3

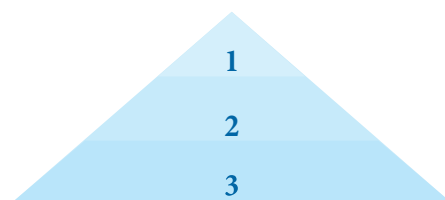
Timp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

III **Lucrați în perechi. Alegeți fiecare, din lista de mai jos, explicația pe care o considerați potrivită pentru faptul că pe săteni nu i-a mulțumit descrierea elefantului făcută de cei trei orbi. Motivați fiecare alegerea într-o prezentare orală, pe care să o înregistrați folosind o aplicație de pe telefonul mobil. Ascultați apoi înregistrările și discutați despre calitatea discursurilor voastre.**

- a. Fiecare orb a exprimat un punct de vedere personal.
- b. Fiecare orb a exprimat și a susținut un punct de vedere personal.
- c. Fiecare orb a exprimat, a susținut cu argumente un punct de vedere personal, demonstrând capacitate de persuasiune.

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

IV **Completează piramida competenței de argumentare a unei opinii, distribuind următoarele abilități, în ordinea importanței pe care le-o acorzi: *persuasiune, exprimare, susținere*. Discutați în grupuri de patru – cinci colegi și motivați, oral, ierarhizarea aleasă.**

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

V **Scie, în spațiul rezervat, cuvântul potrivit din lista alăturată, pentru a descrie atitudinile comunicative ale personajelor.**

Primul orb că elefantul seamănă cu un covor vechi, pe când cel de-al doilea orb că elefantul este foarte voinic, deoarece este ceva foarte lung. Cel de-al treilea orb că elefantul este ca un stâlp, fiind zdravăn și bine proptit în pământ. Sătenii îndelung informațiile primite, dar cei trei orbi propriile păreri despre elefant.

Timpu pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

a disputa
a susține
a dezbate
a dovedi
a demonstra
a întări

VI **Citește textul și răspunde, oral, la întrebările de mai jos.**

Elefantul african este cel mai mare animal de pe suprafața terestră din zilele noastre. Într-un singur an, un elefant poate bea până la 57.000 de litri de apă. Trompa lui e compusă din nu mai puțin de 40.000 de mușchi și poate ridica o greutate de până la 270 de kilograme. Prin urechile elefantului trec aproximativ 12 litri de sânge pe minut. Colții elefantului pot ajunge până la 3 metri și jumătate.

(Curiozități despre elefant, www.anidescoala.ro)

1. Precizează tema celor două texte: *Orbii și elefantul* și *Curiozități despre elefant*.
2. În ceea ce privește aspectul elefantului, prin ce se deosebesc argumentele celor trei orbi de cele din textul de mai sus?
3. Care dintre informații consideri că ar putea justifica afirmația *elefantul african este cel mai mare animal de pe suprafața terestră din zilele noastre*?
4. Compară răspunsurile tale cu cele ale colegi/colegului de bancă și discutați despre eventualele diferențe.

Timpu pentru lectură și rezolvarea cerințelor: 7 minute

Strategii de concepere și de comprehensiune a textului oral: compararea ideilor, a punctelor de vedere, a intențiilor de comunicare, a emoțiilor, a atitudinilor și a scopurilor comunicative

Competența din programă vizată:

1.2. Prezentarea documentată a unei teme/a unui punct de vedere, citând sursele de informare într-un text de tip argumentativ/în texte de diferite tipuri (de tip descriptiv, explicativ etc.)

I Citește textele și scrie răspunsuri pentru fiecare dintre cerințe.

A. În 1859, Darwin a deschis calea ce duce la un nou nivel psihosocial, cu un nou model de organizare ideologică: organizarea gândirii și credinței centrată pe evoluție. În modelul evoluționist de gândire nu mai este nevoie și nici loc pentru supranatural. Pământul nu a fost creat, ci a evoluat. Tot așa s-a întâmplat și cu animalele și plantele care îl locuiesc, inclusiv cu noi, oamenii – minte și suflet, creier și trup.

(Julian Huxley, discurs la Centenarul Darwin, Universitatea din Chicago, 1959)

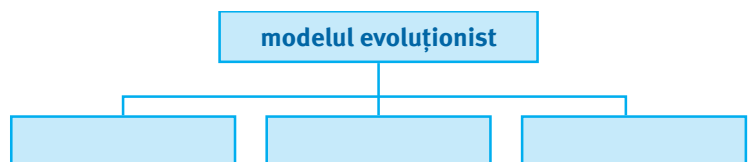
B. Diversitatea vieții pe pământ este rezultatul evoluției: un proces nesupravegheat, impersonal, imprevizibil și natural de descendență temporală cu modificări genetice, influențat de selecția naturală, întâmplare, împrejurări istorice și schimbări de mediu.

(Asociația Națională a Profesorilor de Biologie, SUA, 1995)

C. Vreau să ofer cititorului perspectiva propriei noastre existențe ca mister tulburător, iar în același timp să transmit întregul entuziasm legat de faptul că misterul are o soluție elegantă aflată la îndemâna noastră. Mai mult, vreau să-l conving pe cititor nu doar că viziunea darwinistă asupra lumii se întâmplă să fie adevărată, ci și că este singura teorie cunoscută care poate, în principiu, lămurii misterul existenței noastre. Astfel, teoria are un dublu avantaj. Putem susține cu temei că darwinismul e valabil nu numai pe această planetă, ci și în orice loc din univers unde s-ar putea găsi viață.

(Richard Dawkins, *Ceasornicarul orb*)

1. Selectează trei cuvinte/secvențe din textul A, pe care să le distribuie în organizatorul grafic alăturat pentru a descrie modelul evoluționist.

2. Pe baza textului B, scrie în spațiul punctat litera corespunzătoare enunțului din coloana a doua care explică afirmația din prima coloană.

a. Evoluția este un proces nesupravegheat și impersonal, ...	A. deoarece strămoșul primordial din care descind organismele vii a evoluat fără ajutor divin.
b. Evoluția este un proces natural de descendență prin modificare, ...	B. fiindcă întâmplarea și selecția au avut loc în împrejurări istorice și schimbări de mediu.
c. Mecanismul evoluției este o combinație de modificări genetice neprevăzute, ...	C. pentru că nu este dirijată de către o putere supranaturală.

3. În textul C., subliniază cu ajutorul unor culori diferite, enunțuri care cuprind:

- a. scopul comunicării;
- c. emoțiile autorului;

- b. intenția de comunicare;
- d. atitudinea față de teoria darwinistă.

Timp pentru lectură și rezolvarea cerințelor: 15 minute

II Bifează, în tabel, căsuța potrivită pentru a arăta cărui text îi corespunde fiecare dintre afirmațiile din prima coloană.

	Text A	Text B	Text C	Niciun text
Textul este un discurs ținut la o universitate americană.				
Autorul explică scopul pentru care a scris cartea.				
Textul este o pagină dintr-un jurnal de călătorie.				
Textul cuprinde o declarație a unor oameni de știință.				
În text este prezentat un punct de vedere asupra teoriei darwiniste.				

Timp pentru rezolvarea cerinței: 3 minute

III Încercuiește varianta corectă de răspuns.

- Conform textului A, teoria lui Darwin se bazează pe:
 - supranatural;
 - crențe religioase;
 - știință.
- Textul B cuprinde:
 - o negare a evoluționismului;
 - o explicație a diversității vieții;
 - o laudă adusă lui Charles Darwin.
- Viziunea darwinistă asupra lumii:
 - poate clarifica misterul existenței;
 - este valabilă doar pe Pământ;
 - este valabilă doar pe alte planete.
- Teoria evoluționistă asupra lumii susține că oamenii, Pământul, animalele și plantele:
 - au fost create de o putere supranaturală;
 - au evoluat;
 - au venit de pe altă planetă.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

IV Rezolvând rebusul, vei obține, pe verticala A – B, denumirea unei teorii asupra lumii care se opune evoluționismului.

	A										
1				A							
2		A									
3			O								
4			I								
5		A									
6	I							G			
7							N				
8		U									
9			D								
10			F						T		
11	M										
	B										

- geneză
- paradis
- eră
- unitate de măsură a timpului (pl.)
- patrie
- înțelept
- constelație între emisfera boreală și cea australă, situată deasupra ecuatorului
- plante erbacee acvatice, plutitoare
- infern
- conștiință
- întindere de apă

Timp pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

Strategii de ascultare activă: înțelegerea în context a punctului de vedere exprimat de interlocutor și evaluarea celor spuse de interlocutor, prin raportare la ceea ce știe elevul sau în relație cu propriile opinii

Competența din programă vizată:

1.4. Participarea activă la dezbateri simple, formulând puncte de vedere și/sau continuând ideile celorlalți, exprimând un punct de vedere față de opiniile expuse de interlocutor(i)

I Discutați, în grupuri de 4 – 5 colegi, următoarele afirmații și exprimați un punct de vedere pro sau contra față de opinia expusă, prin valorificarea propriilor cunoștințe.

1. Universul a luat naștere odată cu ceea ce este cunoscut drept Big Bang.
2. Strămoșii oamenilor moderni au apărut acum aproximativ 2,5 milioane de ani.
3. La *homo sapiens*, creierul reprezintă circa 2 – 3% din greutatea totală a corpului, dar consumă 25% din energia acestuia atunci când corpul este în repaus.

Timp pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

II Imaginează-ți că participi la o întâlnire cu autorul cărții *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*, din care este extras fragmentul de mai jos. Pentru a înțelege mai bine mesajul pe care a dorit să-l transmită, completează lista întrebărilor pe care i le-ai adresa.

Politeismul a dat naștere nu doar religiilor monoteiste, ci și celor dualiste. Religiile dualiste afirmă existența a două puteri opuse: binele și răul. Spre deosebire de monoteism, dualismul consideră că răul este o putere independentă, care nu este nici creată de Dumnezeu bun, nici subordonată lui. Dualismul susține că întregul univers este un câmp de bătălie între aceste două forțe și că orice se întâmplă în lume e parte din înfruntarea respectivă.

(Yuval Noah Harari, *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii*)

1. Considerați că finalul fericit din basme contrazice viziunea dualistă asupra lumii?
2.
3.
4.

Timp pentru lectură și rezolvarea cerinței: 10 minute

III Elaborează un chestionar pentru a afla de la colegii tăi care consideră că ar trebui să fie criteriile de evaluare obiectivă a unui punct de vedere exprimat de către o persoană.

Întrebare	Da	Nu
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		

Timp pentru rezolvarea cerinței: 10 minute

IV Pune-te în următoarea situație: este finalul clasei a opta și vrei să-ți exprimi opinia despre rolul școlii în formarea unei viziuni asupra lumii. Scrie, în caiet, două texte, fiecare de câte 50 – 60 de cuvinte, pe care să le rostești în două contexte diferite: în grupul de prieteni și la festivitatea de sfârșit de an.

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

V Citește textul.

Nu mai vorbim „față către față”, „ochi în ochi”. Au dispărut gestul, mimica, tăcerile semnificative. Limbajul – în mod normal unealtă și substanță a comunicării – tinde spre o inexpressivă standardizare. Se scrie „txt” în loc de „text”, „k” în loc de „ca”, „vb” în loc de „vorbim”. Se „diluiește”, se „șeruieste”, „se dau like-uri”.

„A socializa” nu mai înseamnă a întreține relații vii și durabile, ci „a fi în contact” cu rețele cât mai ample (și adesea anonime) de „feisbuchişti”, „tuiterişti”, „blogări”, „forumişti” etc. Comunicarea devine, astfel, un soi de pălăvrăgeală nomadă, un zumzet gregar, un „mecanism” inter-personal, în care, însă, persoanele reale sunt absente prin masificare. „Comunici”, dar o faci, la propriu și la figurat, „în deșert”. Adică „degeaba”, fără o autentică achiziție de sens și în pustietatea izolării tale de ființa adevărată, de „ființa de carne” a celorlalți.

(Andrei Pleșu, Comunicare fără comunicare)

1. În fiecare paragraf, subliniază cu o linie roșie secvențele de text care constituie argumente ale ipotezei că oamenii comunică fără comunicare.
2. Subliniază cu o linie verde secvențele de text care cuprind exemplificări ale argumentelor.
3. Subliniază cu o linie albastră secvențele de text care indică o concluzie logică a exemplificărilor.
4. Continuă enunțul de mai jos cu propriile exemplificări privind comunicarea fără comunicare:

În primul rând, comunicarea fără comunicare denotă, de fapt, o lipsă a relațiilor interumane, pentru că, astfel încât

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 8 minute

Argumentare și persuasiune. Apelul la argumente raționale (fapte, exemple, dovezi), apelul la patos (emoția), apelul la etos (valori morale). Forța enunțurilor în argumentare. Structura textului argumentativ

Competența din programă vizată:

1.4. Participarea activă la dezbateri simple, formulând puncte de vedere și/sau continuând ideile celorlalți, exprimând un punct de vedere față de opiniile expuse de interlocutor(i)

I Completează tabelul, grupând expresiile și cuvintele următoare în funcție de rolul lor într-o argumentare: *pentru că, deoarece, totuși, așadar, deci, așa, ca atare, de altfel, de asemenea, astfel, de vreme ce, știm bine că, probabil se cunoaște faptul că, trebuie să recunoaștem că, nu se poate să nu fi auzit/văzut, ținând seama de, ai în vedere că, ai dreptate, ba bine că nu, nu sunt de acord, desigur că așa este, fără îndoială că, dimpotrivă, contrar celor spuse.*

Acord	Justificare	Critică	Corectare	Contestare	Concluzie	Obiecție

Timp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

II În cadrul unei activități din timpul *Săptămânii altfel desfășurate în biblioteca școlii/orașului*, va trebui să susții un discurs de 3–4 minute în care să-ți exprimi opinia despre afirmația *Cărțile sunt adevărați consilieri pentru reușita dezvoltării personale*. Pentru elaborarea textului, rezolvă mai întâi cerințele următoare.

1. Scrie cei trei termeni-cheie ai afirmației.

.....

2. Notează câte una–două idei prin care să definești termenii-cheie din afirmația-teză.

3. Formulează opinia personală despre afirmația-teză, stabilind relația logică dintre cei trei termeni.

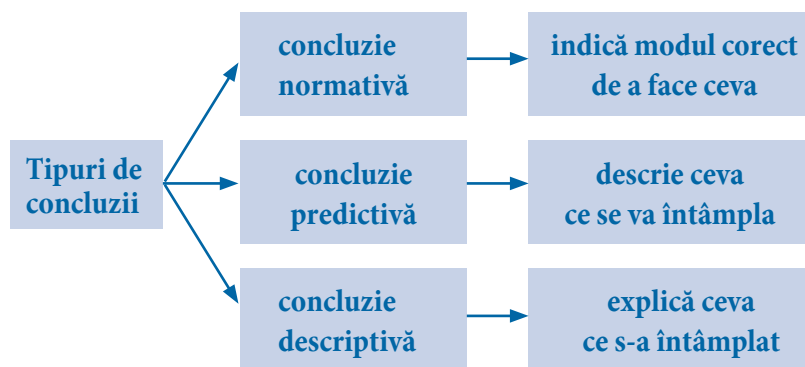
.....
.....

8. Filmează-te în timp ce rostești discursul pe care l-ai pregătit până în acest moment, folosind o aplicație de pe telefonul mobil. Acordă atenție și elementelor nonverbale și paraverbale ale comunicării. Vizionează apoi filmul realizat împreună cu un membru al familiei. Evaluează calitatea discursului argumentativ susținut și completează apoi tabelul de mai jos cu observațiile/recomandările primite.

Evidențierea celor trei părți ale discursului	Logica și coerența discursului	Adecvarea comportamentului nonverbal	Adecvarea comportamentului paraverbal

Timpu pentru vizionare și evaluare: 20 de minute

III Scrie câte un enunț cu privire la textul argumentativ realizat la exercițiul anterior, în care să illustrezi tipurile de concluzii din graficul de mai jos.

a. Concluzie normativă (de exemplu: *E bine să citim zilnic și să valorificăm în mod creativ ceea ce aflăm.*)

.....

.....

.....

b. Concluzie predictivă (de exemplu: *Dacă vom acorda cărților atenția cuvenită, acestea vor deveni cei mai fideli consilieri pentru dezvoltarea personală, care ne stau mereu la dispoziție.*)

.....

.....

.....

c. Concluzie descriptivă (de exemplu: *Mulți oameni susțin că și-au schimbat comportamentul sau viziunea asupra vieții după ce au citit cărți care i-au influențat în mod decisiv.*)

.....

.....

.....

Timpu pentru rezolvarea cerințelor: 6 minute

Comportamente nonverbale și paraverbale cu efect persuasiv

Competența din programă vizată:

1.3. Realizarea unei prezentări orale multimodale în fața unui public, corelând elemente verbale, paraverbale și nonverbale în cadrul unei strategii de argumentare

I Citește textul.

- (1) DOMNIȘOARA CUCU: *Ba aici, la dumneata, la gară, parcă-i mai răcoare.*
- (2) ȘEFUL: *Aș! Ți se pare. Nici n-ai zice că suntem în mai. S-a înserat și uite ce zăpușeală. Parc-am fi în iulie.*
- (3) DOMNIȘOARA CUCU: *Dar ce-am auzit, domnule Ispas? Ți-a călcat ieri rapidul un curcan?*
- (4) ȘEFUL: *Cum?*
- (5) DOMNIȘOARA CUCU: *Așa mi-a spus azi-dimineață, la școală, în cancelarie, madam Voinea, de științe naturale. Zicea c-a aflat bărbatu-său de la Poștă, că-i spusese dirigintele...*
- (6) ȘEFUL: *Da' de unde, domnișoară Cucu! Mai întâi, n-a fost rapidul. A fost acceleratul. Și pe urmă, nu era curcan. Era rață.*
- (7) DOMNIȘOARA CUCU: *Ia te uită cum exagerează lumea!*
- (8) ȘEFUL: *O rață pestriță, cu ciocul sur. A făcut-o nevastă-mea pe varză, azi la prânz. O minune!*
- (Mihail Sebastian, *Steaua fără nume*)

Unește prin săgeți numărul aferent fiecărei replici din prima coloană cu litera din coloana a doua, care indică seria de elemente nonverbale și paraverbale pe care le consideri potrivite pentru reprezentarea pe scenă a fragmentului de text.

1	A. Privește cu atenție, cu ochii larg deschiși, cu un tremur în voce, încrețindu-și buzele.
2	B. Tresare ușor, gesticulează cu mâinile și se leagănă de pe un picior pe altul, vorbește repede; pe obraji îi apar pete roșii.
3	C. Scoate un sunet ce seamănă cu un șuierat, se apleacă deasupra mesei, își șterge transpirația cu o batistă, dă neîncrezător din mână, apoi deschide brațele și vorbește pe un ton lipsit de vlagă.
4	D. Tace, apoi zâmbește, își încrețește ușor fruntea, se ridică de la masă, vorbește rar, arătând pe degete.
5	E. Serios, vorbește rar, ascunzând un ușor regret, apoi zâmbește brusc și vorbește plin de entuziasm; își leagănă capul ușor în stânga și în dreapta.
6	F. Vorbește cu nervozitate și tremur în glas, ridică umerii și brațele, îl privește fix pe interlocutor.
7	G. Zâmbește, își face vânt cu evantaiul, privește în jur și își umezește buzele.
8	H. Ridică privirea, privește cu uimire, își rotunjește buzele și vorbește rar, ridicând treptat tonul.

Temp pentru lectură și rezolvarea cerinței: 10 minute

- II La ora de geografie aveți de prezentat locuri pe care le considerați destinații turistice atractive. Prezintă oral un loc pe care l-ai vizitat; folosește fotografii/imagini reprezentative pentru a-ți convinge colegii să viziteze și ei acea destinație.**

Temp pentru rezolvarea cerinței: 5 minute

Atitudini comunicative: flexibilitate, asertivitate, disponibilitate la negociere. Inteligența emoțională: folosirea inteligenței emoționale în negocierea unor puncte de vedere

Competența din programă vizată:

1.5. Corectarea comportamentelor și a atitudinilor comunicative ineficiente sau inadecvate în activități de comunicare

I Citește dialogul.

(În tren)

Doamna 1: (Se uită la ceas încruntată, mormăie, prinde privirea doamnei așezate pe scaunul din fața sa, oftează cu iritare.)

Doamna 2: (Se mișcă cu nerăbdare, oftează, își privește ceasul.)

Doamna 1: *Se pare că iar o să întârziem.*

Doamna 2: *Ca de obicei!*

Doamna 1: *Ați văzut vreodată un tren care să ajungă la timp?*

Doamna 2: *Niciodată!*

Doamna 1: *Exact cum îi spuneam soțului meu: nimic nu mai merge bine, nu mai e ca pe vremuri.*

Doamna 2: *Așa este! Serviciile publice sunt un dezastru!*

Doamna 1: *Și plătim atâtea taxe de pomană!*

(adaptare după Thomas A. Harris, *Eu sunt OK, tu ești OK*)

1. Lucrează împreună cu o colegă/un coleg. Asociați replicilor indicații referitoare la elemente nonverbale și paraverbale care să evidențieze starea de agitație și de iritare a celor două doamne. Interpretați dialogul într-un joc de rol, ținând cont de indicațiile notate.

Timp pentru realizarea cerințelor: 8 minute

2. Rescrieți dialogul pe caiet, modificând atitudinea doamnei 2, în așa fel încât aceasta să nu se lase influențată de doamna 1, să se raporteze cu obiectivitate la realitate și să evite prejudecățile. Reinterpretați dialogul conform noului scenariu și precizați cinci schimbări survenite în limbajul verbal, nonverbal și paraverbal, în atitudinea, comportamentul și emoțiile personajelor.

Puteți avea în vedere următoarea sugestie:

Doamna 1: *Se pare că iar o să întârziem.*

Doamna 2: (Zâmbește calm, fără să spună vreun cuvânt) sau (Întreabă cu amabilitate): *Vă grăbiți?*

Timp pentru realizarea cerințelor: 8 minute

II **Lucrați în perechi. Fiecare va identifica replica pe care o consideră a fi sursă de conflict și un blocaj în relația dintre fiu și tată, apoi o va reformula, oral, în așa fel încât să permită continuarea dialogului într-o comunicare eficientă. Discutați apoi despre asemănările/deosebirile privind comportamentul nonverbal și paraverbal al fiecăruia dintre voi.**

Fiul: *Am de terminat în seara asta o lucrare care trebuie predată mâine.*

Tatăl: *De ce rezolvi întotdeauna lucrurile pe ultima sută de metri?*

Timp pentru realizarea cerinței: 3 minute

III Rezolvând rebusul, vei obține pe verticala A – B denumirea unui stil de comunicare eficient.

A

1					T										
2					B										
3	E														
4			S												
5					R										
6	I	N													
7					U										
8									U						
9				M											
10						R									
11	T														
12					I										

B

1. a urmări (verb)
2. emotivitate (substantiv)
3. formă de cunoaștere a altuia (substantiv)
4. stimă (substantiv)
5. acceptare (substantiv)
6. dorință (substantiv)
7. posibil (adjectiv)
8. vorbitor (substantiv)
9. frică (substantiv)
10. real (adjectiv)
11. liniște (substantiv)
12. afect (substantiv)

Țimp pentru realizarea cerinței: 8 minute

IV Scie, în spațiul liber din prima coloană, litera care corespunde afirmației din cea de a doua coloană, pe care o consideri potrivită pentru a explica intenția comunicativă „ascunsă” în enunțurile date.

1. Mă mai gândesc. ...	A. Nu prea mă așteptam să reușesc.
2. Nu te deranja pentru mine. ...	B. Nu am de gând să mă implic.
3. Măcar am încercat. ...	C. Am de gând să amân sau chiar să refuz.
4. Să vedem ce se poate face. ...	D. Nu sunt obișnuit să mi se acorde multă atenție.

Țimp pentru realizarea cerinței: 4 minute

V Încercuiește litera corespunzătoare seriei care cuprinde semnificațiile asociate limbajului nonverbal al persoanelor din imaginile de mai jos.

- a. imaginea A: *superioritate, intimitate*; imaginea B: *apărare, afecțiune*; imaginea C: *afecțiune, superioritate*;
 b. imaginea A: *superioritate, aroganță*; imaginea B: *apărare, lipsă de siguranță*; imaginea C: *afecțiune, încredere*;
 c. imaginea A: *superioritate, afecțiune*; imaginea B: *apărare, intimitate*; imaginea C: *afecțiune, apărare*.

Țimp pentru realizarea cerinței: 3 minute

- VI** **Lucrați în grupe de trei. Imaginați o conversație în care fiecare dintre voi să asocieze limbajului verbal elemente nonverbale preluate de la persoanele din imaginile A, B, C. Discutați apoi despre calitatea „interpretării”.**

Timpu pentru realizarea cerinței: 12 minute

- VII** **Lucrați în perechi. Încercuiește varianta care cuprinde replica potrivită pentru a ilustra o atitudine comunicativă asertivă, apoi justifică, oral, colegului de bancă alegerea făcută.**

- Un coleg îți cere caietul ca să copieze tema la matematică. Tu îi spui:
 - Bine... de data asta îți dau caietul.*
 - Nu ți-l dau! Ce tupeu ai! Cere de la altcineva!*
 - Prefer să nu ți-l dau. Îmi apreciez munca și nu vreau să încurajez lenea.*
- Vrei să citești cartea *Lección pinguinului*, de Tom Michell, și știi că un coleg o are și a citit-o deja. Îi telefonezi colegului și îi spui:
 - Poți, te rog, să îmi aduci mâine cartea la școală? M-aș bucura mult s-o pot citi și eu.*
 - Am vrut să te rog să-mi aduci cartea, dar mai bine lasă...*
 - Aș vrea foarte mult să citesc cartea, dar n-am timp să fac comandă pe site-ul editurii sau să merg la librărie.*
- Ți-ai cumpărat un ghiozdan nou de care ești foarte încântat/ă. Un coleg apreciază aspectul ghiozdanului, iar tu îi spui:
 - Ah, nu-i nimic special la ghiozdanul ăsta...*
 - Mă bucur că-ți place, pentru că și mie mi-a plăcut imediat ce l-am văzut în magazin.*
 - Ghiozdanul ăsta? Ai vrea tu să ai unul la fel...*
- În ultima săptămână, fratele tău a luat note mici la școală. Seara, la cină, îi spui:
 - Ai luat note groaznice săptămâna asta! Ce se-ntâmplă cu tine?*
 - Notele tale-s cam mici. Ori ești leneș, ori ești neglijent.*
 - Mă surprind notele pe care le-ai luat. Sunt mai mici ca de obicei. Vreau să vorbim despre asta.*

Timpu pentru realizarea cerinței: 5 minute

Evaluare (1)

Numele și prenumele elevului: _____ Data susținerii testului: _____

Autoevaluare: Colorează numerele cerințelor pe care le consideri: **dificile** - cu roșu; **ușoare** - cu albastru. Nota profesorului: _____

I Încercuiește litera corespunzătoare fiecărei afirmații corecte.

- (1 p.)** Dacă sunt în situația de a susține o prezentare orală pe o temă dată în fața colegilor de clasă, trebuie:
 - să vorbesc foarte rar și încet pentru a nu-i deranja;
 - să adaptez ritmul și volumul vocii pentru a fi auzit de toți;
 - să vorbesc repede și pe un ton ridicat pentru a le trezi interesul.
- (1 p.)** Dacă particip împreună cu alți colegi la o dezbatere organizată în cadrul clubului de lectură:
 - îmi impun punctul de vedere pentru a dovedi că citesc multe cărți;
 - îi ascult pe interlocutori și le dau dreptate pentru a nu crea conflicte;
 - îmi exprim punctul de vedere folosind argumente clare.
- (1 p.)** În timpul unei discuții tensionate cu câțiva dintre colegii mei:
 - ascult cu atenție, reformulez cele spuse anterior, apoi îmi prezint punctul de vedere;
 - ascult cu atenție;
 - îmi prezint punctul de vedere.
- (1 p.)** Pentru redactarea unui text argumentativ pe o temă dată:
 - prezint clar opinia față de afirmația-teză, formulez argumente susținute de dovezi, închei cu o concluzie prin care întăresc opinia enunțată;
 - formulez argumente susținute de dovezi;
 - prezint clar opinia față de afirmația-teză.
- (1 p.)** Atunci când sunt în situația de a lua notițe:
 - scriu tot ce spune profesorul;
 - reformulez cu propriile cuvinte tot ce spune profesorul;
 - organizez informațiile într-o schemă.

II (4 p.) Realizează un organizator grafic, în care să incluzi patru propuneri adresate colegilor de clasă, în sprijinul ideii că *fiecare dintre noi poate contribui la reducerea poluării naturii.*

Timp pentru rezolvarea cerințelor: **15 minute**. Vei primi **1 p.** din oficiu. Total: **10 puncte**